

AHVENANMAAN MAAKUNTAPÄIVIEN SUOSTUMUKSEN HANKKIMINEN KANSAINVÄLISTEN SOPIMUSTEN VOIMAANSAATTAMISEKSI

1 Yleistä

Jos valtiosopimus tai muu kansainvälinen velvoite, johon Suomi sitoutuu, sisältää määräyksen Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991, *itsehallintolaki*) mukaan maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvassa asiassa, on Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksyttävä määräyksen voimaansaattamista koskeva säädös, jotta määräys tulisi voimaan maakunnassa (itsehallintolain 59 §:n 1 mom.).

2 Valtioneuvoston asetus vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista tehdyn sopimuksen (ADR) liitteen A 1.5 luvun 1.5.1 kohdan mukaisesta monenkeskisestä sopimuksesta M342 (Statsrådets förordning om det multilaterala avtalet M342 enligt avsnitt 1.5 punkt 1.5.1 i bilaga A till överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR))

Vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista tehty sopimus (SopS 23/1979, ADR-sopimus) tuli voimaan Suomessa vuonna 1979. ADR-sopimuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti sopimuspuolilla on oikeus kahden- tai monenkeskisin sopimuksin (erillissopimuksin) sallia, että vaarallisia tavaroita voidaan kuljettaa ADR-määräyksistä poiketen edellyttäen, että ADR-määräyksiä vastaava turvallisuustaso säilytetään.

ADR-sopimuksen mukaan vaarallisia aineita kuljettavassa kuljetusyksikössä saa olla enintään yksi perävaunu. Voimassa oleva erillissopimus M304 sallii, että kuljetusyksikkö muodostuu useammasta kuin yhdestä perävaunusta. Erillissopimuksen laatijamaa Ruotsi esittää monenkeskistä ADR-erillissopimusta M342, jonka ehtojen mukaisesti vaarallisten aineiden kuljetuksessa käytettävä kuljetusyksikkö voisi muodostua useammasta kuin yhdestä perävaunusta poiketen ADR-sopimuksen mukaisesta yhdestä perävaunusta. Kuten nykyisellä sopimuksella, myös uudella sopimuksella tavoitellaan muun muassa kuljetusten kustannustehokkuutta ja näin ollen ympäristöystävällisyyttä saman tavaramäärän kulkiessa pienemmällä ajoneuvomäärällä. Kansainvälisessä ADR-kuljetuksessa erillissopimuksen M342 allekirjoittaneissa maissa on lisäksi noudatettava kyseisen maan ajoneuvoyhdistelmien käyttöä koskevia vaatimuksia.

Uusi ADR-erillissopimus olisi jatkoa voimassaolevalla erillissopimukselle M304, joka on voimassa 16.12.2021 saakka. Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt päätöksen sopimuksen allekirjoittamisesta 27.10.2021.

Erillissopimukset eivät sisällä lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Näin ollen voimaansaattaminen tapahtuu valtioneuvoston asetuksella.

Ahvenanmaan itsehallintolain 18 §:n 21 kohdan mukaan tieliikenne kuuluu Ahvenanmaan toimivaltaan.

Koska erillissopimuksen määräykset kuuluvat osittain Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan, on niiden voimaansaattamista tarkoittavan asetuksen voimaantulemiselle maakunnassa itsehallintolain 59 §:n 1 momentin mukaisesti saatava Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumus.

3 Valtioneuvoston asetus vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista tehdyn eurooppalaisen sopimuksen nimen muutoksesta (Statsrådets förordning om ändring av namnet på den europeiska överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg)

ADR-sopimus (The European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road (ADR)) on tehty vuonna 1957 Genevessä. Sopimus tuli voimaan vuonna 1968. ADR-sopimuksen liitteissä ovat yksityiskohtaiset vaaralliset aineiden kuljetusta tiellä koskevat niin sanotut ADR-määräykset, joita sopimuksen osapuolien tulee noudattaa kansainvälisissä ADR-kuljetuksissa. ADR-sopimukseen on liittynyt yli 50 maata, kuten Suomi (SopS 23/1979).

ADR-sopimuksen nimi on muuttunut. Nimestä poistettiin sana ”Eurooppalainen”. Nimen muuttamisesta ja sen voimaantuloajankohdasta sovittiin 31.5.2019 pidetyssä ADR-konferenssissa, jonka jälkeen ADR-sopimuksen osapuolet hyväksyivät nimen muutoksen hiljaisessa hyväksymismenettelyssä. YK:n pääsihteeri ilmoitti hyväksynnästä 4.12.2019. Uusi nimi ”Sopimus vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista (ADR)” tuli voimaan 1.1.2021.

Sopimuksen nimen voimaansaattamisesta säädettiin valtioneuvoston asetuksella (SopS 119/2020).

Ahvenanmaan itsehallintolain 18 §:n 21 kohdan mukaan tieliikenne kuuluu Ahvenanmaan toimivaltaan.

Koska sopimuksen määräykset kuuluvat osittain Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan, on niiden voimaansaattamista tarkoittavien asetuksen voimaantulemiselle maakunnassa itsehallintolain 59 §:n 1 momentin mukaisesti saatava Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumus.

4 Esitys

Esitetään, että tasavallan presidentti päättää lähettää suostumuksen hankkimista koskevat esitykset Ahvenanmaan maakuntapäivien käsiteltäviksi.